№ 27
NOJAABRI
1935 on
GARAG 4
273 (1635)
Ilaan-Yde.

Gazar byriin proletaarınar, negedegtii.

Kolkoozniin ədər byriin sonin

BURIAAD-MONGOLIIN YNEN

BK (b) Namiin Buriaad-Mongoliin Mezkom, BMASSR-iinTGK ba Burprofsoveediin Organ.

Yne 10 mən

Zakika yne
12 sarada 30 t.
6 „ 15 t.
3 „ 7 t. 50 m.
1 „ 2 t. 50 m.

ai cagiin baatarliguud

cag byken əəriin baatar-
tai baidag baina. Zygeer
is yje şingi katuu bəgəəd,
ata baatarliguudiigi jamarç
g. jamarç niitiin baiguu-
oloor gargaza çadaagyi.
socialiis eke orondo ga-
baatarliguud niitiin yzeg-
olzo, keden zuugaadaar,
mingaar toologdozo bai-
anai soveediin gabijaata
liguud bol niitiin kereg,
ələgəmiin kyceliigi əəriin
kereg meteer karadag
toi baina. Manai baatarli-
bol bolşoviiguudiin uda-
adiin baidal deerees, te-
oodoto zişee deerees kə
n garsan baina.
aida baatarlig ba niite
n koorondo tacarkai bi-
rin niitiin dundaas baatar
garça baina. Edener bol
ingəə gaikamşagtaa zaliin
eer, odoonii ender təekni
udalaka ba teeknikiin dee
ormo gargaka keregte nii
riaalan kətələgçəd mən
Manai azakuin iamarç
deere ilgaagyi azaliin by-
i gaikamşagtaar jikedkeg
ol manai yjiin baatarli
mən. Zişeelkede: çeliuus-
iigi abaragça liooqçoguud
ziin syregte oroson ço-
laan garaaraa alasan ka
malçan, sviookliin poo
500 ceentner sviooklo ku
abasan taban zuutan ba
byteeciigi gaikamşagaar
ən deeselyylsen donbaa-
gtioor Stakaanov ba tyy
etodiigi kalan abasan sta
tan olon baina.
juu karuulnab gəkede
is kubiskaliin yzegdeegyi
şine kəgzəltə, şine ilal
iigi olzo baisaniigi karuul

ialiizm bol jyynde kapi
iin azakuin sisteemiigi ila
aka, ilaka josotoi ba er
ilaka uçartaib gekede—
i-socialiizm bol kapitaliiz-
zakuin sisteemees byri
azaliin yliger zişee karuul
ri jike azaliin byteece əg
ana.Uçarani bəlgəm niite
y jike produugta egçə ça
a bəlgəm niitiigi kapita
n azakuin sisteemees byri
bolgozo çadana" geze
taalin stakaanovtanii zəb
eere kelesen baina. Ma
ryv zon ba manai baatarli
bol teeknikiigi kereglэke
noormo ba azaliin by-
kizaarlaka jabadaliigi
usadkaza ekilee.
eediin zonii urida baigaa
juub gekede: manai by-
yiledberinyyd byri jike
gta əgədəg, manai gazar
kiaas ulam jike urgaca
yrezeltei bolko josotoi;
bykii stanoog, doomna,
oz bol kapitaliis ulasuu
am jike azaliin byteece
sotoi. Edener bol gancal
kolbootiin 170 milioon
anga çadaltai ba bolbo
idaliin tula baina. Stakaa
kədəlgəenii udka çanar
socialiis məriicəenii dee
-mən bolko zuuraa, mən
zamaas komuniizmda şil
oko erke baidaliigi beled
aisan kədəlgəen bolno.
tula stakaanoviin kədəl
gi byri jikeer. byri gynze
delgeryylke—odoo ədə-
ilgo baina.

Tuilasan ilaltaa bekizyylke

Kori Çisaaniin somonii Staalinii neremzete kolkoo ziin tariaanii brigadiir Nanzad Garmazabiin gegçe 1931 onoos koişo odoo kyrter jabaka zuuraa, azal kədəl məridəə erkim sainaar kan dadag. Tariaanii cokilgiigi ogtiaabriin 21 de dyyrge sen, 36 onii tariigiin yresii gi ceberleed ton sain am baarta kadagalaa. Urgaciin olzo kubaarida gargaka ta riaagaa cəm ceberleed basa ambaarlaa.

Nək. Garmazabiin bol azal kədəlməridə nelieed gyi dərşəltəi. kədəlməriçə nəə azaliin talaar emkidke kedee berke. Odoo modo beledkelde 10 kynyydees nege brigaada tasalaza gar gasan bəgəəd, tedeni modo niigoo ogtololgiin təsəbiigi 50 garan kubi dyyrgezei.

Iimees, nək. Nanzad bol enyynii uridatai tuilasan ilaltaa aldangyi, odoo əbə liin yjede byteeke, tariaalan giin gazariigi ytegzyylke ton udka çanartai kampaa niigi amzaltatai dyyrgekiin tələə bolşoviigçolon teme ceke josotoi.

Sonor çiken.

Produugtiin yne buuza baina

Kiaagtiin aimagiin kolkoo zuudiin bazaar deegyyr idee kooliin produugtiin yne cen syyliin yjede nelieedgyi doo şoo orobo. Zişeelkede, cagaan talkan (1 pyydeni) 18 tək., kara talkan (1 pyydeni) 15 tək. erkim sain makan 7 tək. tyy nees dooşo 2 tək.10 mən. kyr ter kudaldaan bolno.

Ene barimtaas medekede, kolkoozniguudiin çanga çadal tai baidalda orozo produugtaar elbeg bolsoni gerçelegdene. Tyynees gadana, BK(b) N-iin Təb Komiteediin togtooliin yndeseer talkanii kudaldaanda kaartaçka ygei bolgosonii yre mən bolno.

D.D. Bolboriin.

Gazaraa sainaar edleke

Kolkoozuudiin gazariigi mən kədəə edlekiin tula ulasiin aag ta bariuulka aguu jike udka çanartai kədəlməri jabuulagdaza baina. Ene kədəlməriigi amzal tatai gyicedkeke kereg bol odoo yjiin ton tyryyşiin eelzeenii yyrge bolno şuu.

Kolkoozuud bol gazaraa mən kədəə edləke bolsonoos koişo, tyynee erkim sainaar edleke ujalgatai baina. Kədəə azakuin arteeliin şine dyrim soo „kada langiin gazariigi ytegzyylke, burgaasa, çuluun, usan ba bişeç zyilnyyd geke mete kadalan gemteedeg burtaguudiigi ceber-leke" geze ceke zaasan baina.

Staalinii şine dyrimiin zaabari ba zasagiin gazariin togtooliin josoor manai Buriaad-Mongol respyyblike dotor ene əbəliin turşa dotor 56000 gaa gazarta casa togtooko, 10650 gaa gazar ta 315000 toonno şibke kajaza ytegzyylke, enyyn dotoroos teeknikiin tarimalnuudiigi kiike gazarta 34950 toonno, ogoroo diin tarimalnuudiin gazarta 44800 toonno şibke askagdaka baina. Mən 3000 gaa gazarta 4000 toonno ynese askagdaka josotoi.

Ene çukala keregiigi ujalga bolgon dyyrgekiin tula jamar nuud kemzeenyyd abtaka joso toib gekede, ene ədərəəs ekilze aduu malaas garasan şibke şabaasiigi tariaalangiin gazar deere askaka ba pooli deegyyr modo kajaza juu tatuurlaza casa togtookiin kemzee abka. Kolkoo ziin ail byken ynesee cugluul-ka, tyynees gadana, tariaalan giin ba ilangajaa ogoroodiin gazar deere mənəəç ekilze şa baasa şibke oboolozo, tyyniigi casanii karalaza baikiin yjede galdaza ynesen bolgomgco ton zokidoor delgeen taraaka josotoi.

Tariaalangiin gazariigi yteg zyylke jabadal tukai agroteekni kiin zaabariigi junaasaç tyryy len kereglekе çukala bolno. Ene keregte aimagiin gazariin tasaguudiin ba MTS bolon MTSS uudiin agroteeknigyyd bol əəsədiingəə bolşoviig kədəl məriigi karuulkaar kədəlməriile kə ujalgatai baina. Kolkoozuu diin udaarniguud, idebkited ba ilangujaa ekener kolkoozniguud bol gazar ytegzyylke təsəbəə dyyrgeke ba tyyniigee çanariigi byri sainaar jabuulkiin tələə socialiis məriicəə ba udaarnig çalgiigi emkidkeke. Kolkoozuu diin pravleeninuud bol tus asuudaliigi odoo yjiin tyryyşiin eelzeenii kədəlməri bolgoko josotoi.

B. Zabiin.

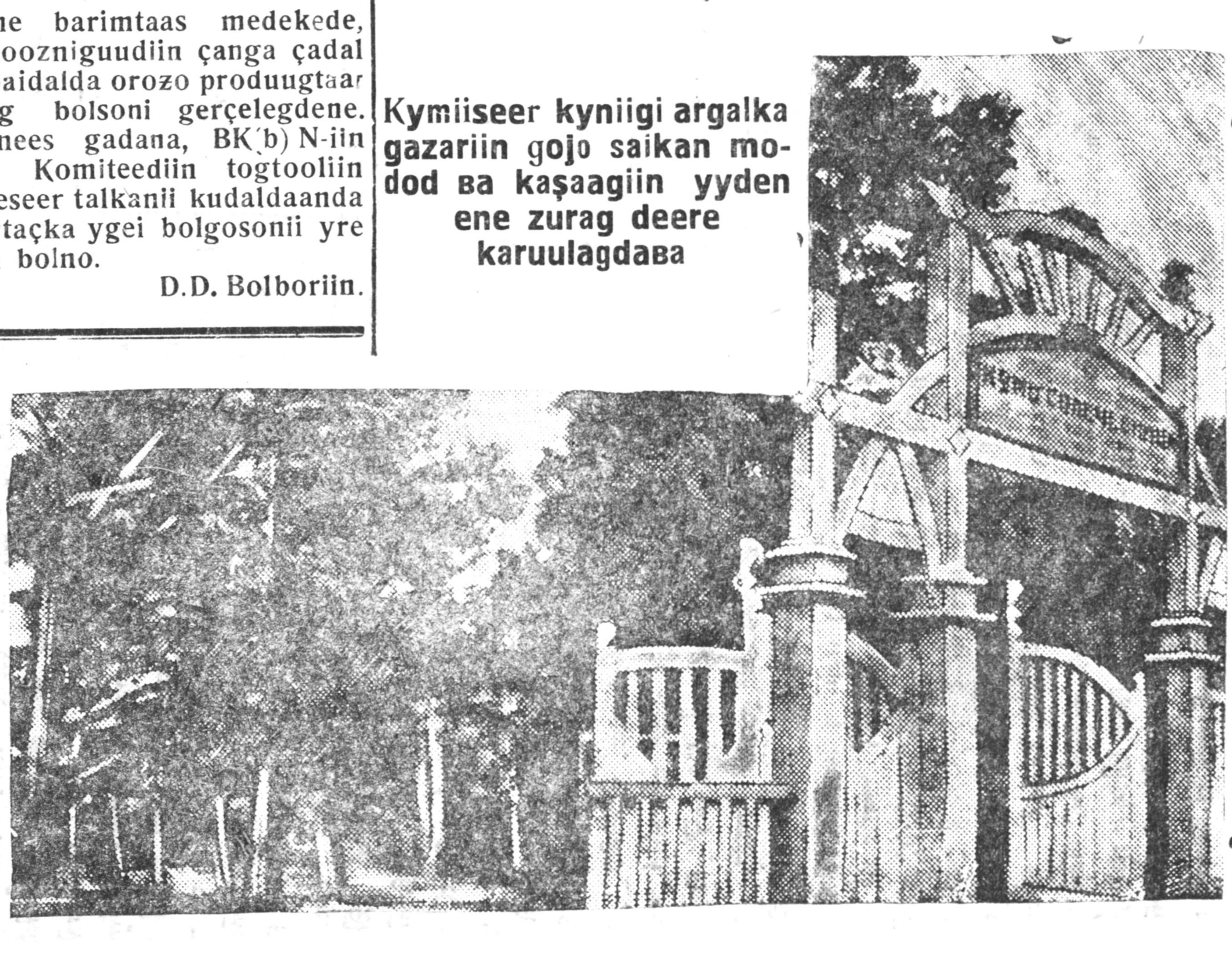
Maşiinanuudaa zasaza kadagalka josotoi

Jaruuna. Dogniin somonii „Ulaan Tujaa" geze kolkooziin tariigiin bykii maşiinanuudani odoo kyrter kadagalagdaagyi, karin ende-tende casanda daruul za buzagaigaar gemteze baina. Maşiina zebsegyydee cugluulaad kadagalka kariuucalgatai tariaa nii brigadiir D. Badmiin ba medee byridkegçe M. Zanşabiin gegçəd juuç kiikegyi sanaa amarkan suudag baina.

Ene baidaliigi zogsoozo, kə dəə azaliingaa maşiina zebse gyydiigi ertees zasaad, sain gazarta kadagalkigi somonii soveediin ba niite kolkoozniguu diin zygees ankaraka kereg bolbo.

Piizekiin

Kymiiseer kyniigi argalka gazariin gojo saikan mo dod ba kaşaagiin yyden ene zurag deere karuulagdaba

Itaali-Abissiiniin dailaldaan

Abissiiniinkid jikeer gemtebe

RIIM. Sonin biçegyydiin me deecesenii josoor, Itaaliiin raz veedka kiize jabasan samolioo duud bol kəito fronto deere Makalei kotoos urida zygte bai gaa Aşangii geze nuuriin şadar 20 mingan abissiiniiin ceregiin baikiigi karaad, ceregiin dəede kamaandalagçadta medeecesen baina. Itaaliiin ceregiin komaan dalagça bol ene abissiiniiin cere giigi boombodon salgakiin tula boombo kajadag 20 aeroplaan ilgeekedeni, tede abissiiniiin ceregyyd maikanguudaa karag dakagyi bolgozo gazariin əngəər şeredeed, agaariin dobtolgoos bejee kamagaalakiin tula mai kan şadaraa zeniit (əədəni buu daka) buunuudiigi todkozorki son baiba ka. Tiime baibaç, itaa liiin samoliooduud zuugaad meetriin karaatai dooşoo orozo boombodozo ekilkedeni, abissii niiinkid uridaasani buudaza, 2 cag tukai agaar gazar kojoroos dailaldaba.

Itaaliiin soninii medeecesenii josoor, abissiiniiin ceregiin olon kynyyd şarkatuulsan ba aluulsan baina. Mən itaaliiin 20 samo lioouud bulta buugiin somon do tuduulza, zarimani gedergee Asmaara kotoo bucaka argagyi deze Makalei deere buusan bai na,—gene.

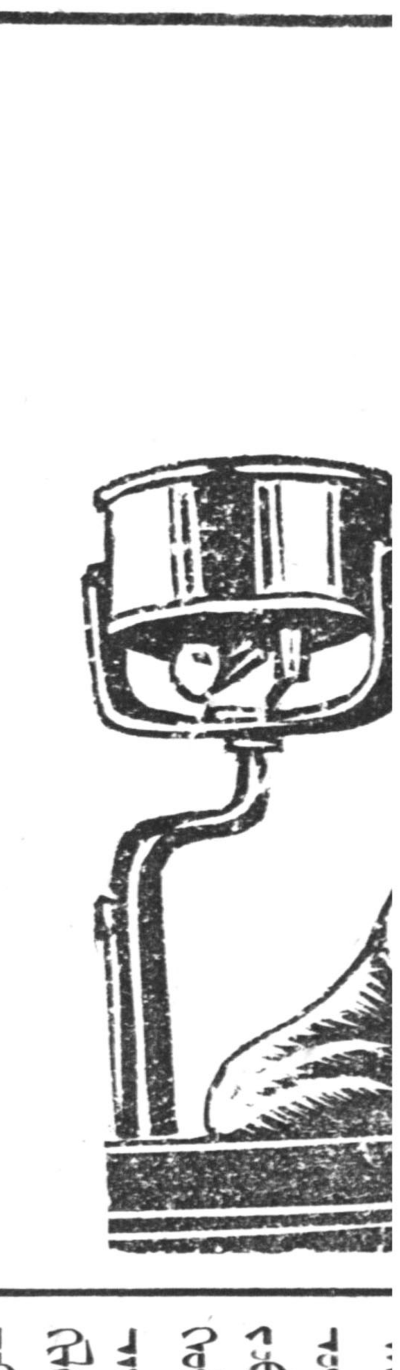
Abissiiniiin karbaan boomboduulaa

Loondon. Abissiiniaas medee cesenii josoor, Britaaniiin Somaa liaas Dzidziga koto oçozo jaba san abissiiniiin karabaaniigi (kambii) itaaliiin samolioouduud boombodozo, yi buta · cokibo. Ene karbaan bol zadalazarkisan (aangliiin) samolioduud, kynde -tomo buunuud ba bişe ceregiin keregselnyydiigi abça jabasan baigaa ka.

Selengiin MTS-te elegtro-staanca

Ogtiaabriiin kubiskaliin 18 ziliin oin bajartai daşaram duulan Selengiin MTS bol elegtro-staanca byteesen baina. Tyryyşiin galaar zasa bariin mastirskoi, traagta riin surguuli ba MTS-iin erkim udaarniguudiin baira nuudiigi gereltyylbe.

Mən elegtro-staanciin barilgiigi dyyrgeketejee kamta raadioogiin yyzel ər gədkəbə. Odoo olon kədəl meriçədiin suurinuudaar radioo baiguulagdazai.

KTUC-iin deede komaandiin ba darganariin sostaaviin niuurnuudta ceregiin nere zerge olgon batalka tukai

SSSR-iin Təbiin Gyicedkeke Komiteed ba Aradiin Komisaarnariin Soveediin togtool

„Kədəlməriçən-Tariaaçanii Ulaan ceregiin darganariin sostaavta tuskaita ceregiin nere zerge olgoko tukai" SSSR iin TGK iin ba AKS-iin 1935-onii sentiaabriin 22-iin ədəriin togtooldo taaralduulan SSSR-iin Təbiin Gyicedkeke Komiteed ba Aradiin Komisaarnariin Soveediin togtookoni:

I

Negedeki raangiin komandaarmiin ceregiin nere zergetei bolgon batalka:

1. S. S. Kaamenev—KTUC-giin agaaraas kamagaalalgiin Ypravleeniiin naçaalnig.
2. I. K. Jakiir—Ceregiin Kiijeviin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagça.
3. I. P. Yboreeviç—Ceregiin Belorosiin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagça.
4. I. P. Beloov—Ceregiin Moskvaagiin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagça.
5. V. M. Şaapoşnikov—Ceregiin Leeningraadiin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagça.

II

SSSR-iin Kamagaalka Aradiin Komisaariin negedygeer orlogço ba KTUC-giin ulasteriin ypravleeniiin naçaalnig Ja. B. Gamaarnig gegçiigi negedeki raangiin aarmiin komisaariin ceregiin nere zergetei bolgon batalka.

III

Negedeki raangiin flootiin flagmaanii ceregiin nere zergetei bolgon batalka:

1. V. M. Orloov—KTUC-giin usan ceregyydiin naçaalnig.
2. M. V. Viigtorov—Nomokon dalain flootiigi komaandalagça.

IV

Kojordoki raangiin komandaarmiin ceregiin nere zergetei bolgon batalka:

1. P. Je. Diibenko—Ceregiin Voolgo şadariin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagça.
2. M. K. Levandoovski—Ceregiin Zakavkaaziin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagça.
3. I. N. Dyboobii—Ceregiin Kaarikoviin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagça.
4. I. F. Feedko—Dalai şadariin beləg ceregyydiin komaandalagça.
5. A. I. Koork— KTUC-giin nək. Fryynziin neremzete ceregiin akadeemiiin naçaalnig.
6. N. D. Kaşiirin—Ceregiin Koito-Kavkaaziin ceregyydiigi komaandalagça.
7. A. I. Sidiaakin—KTUC-giin Zenkeni ştaabiin naçaalni giin orologço.
8. Ja. I. Alksniis—KTUC-giin agaariin kycenii Ypravleeniin naçaalnig.
9. I. A. Kaleepski—KTUC-giin avto-broone-taankiin Ypravleeniin naçaalnig.
10. I. I. Vaceetıs—Kamagaalka Aradiin Komisaariin medelde odoo baisan.

V

Kojordoki raangiin flootiin flagmaanii ceregiin nere zergetei bolgon batalka.

1. L. M. Malleer—Baltiiin dalain flootiigi komaandalagça.
2. M. P. Kozaanov—Kara dalain flootiigi komaandalagça.

VI

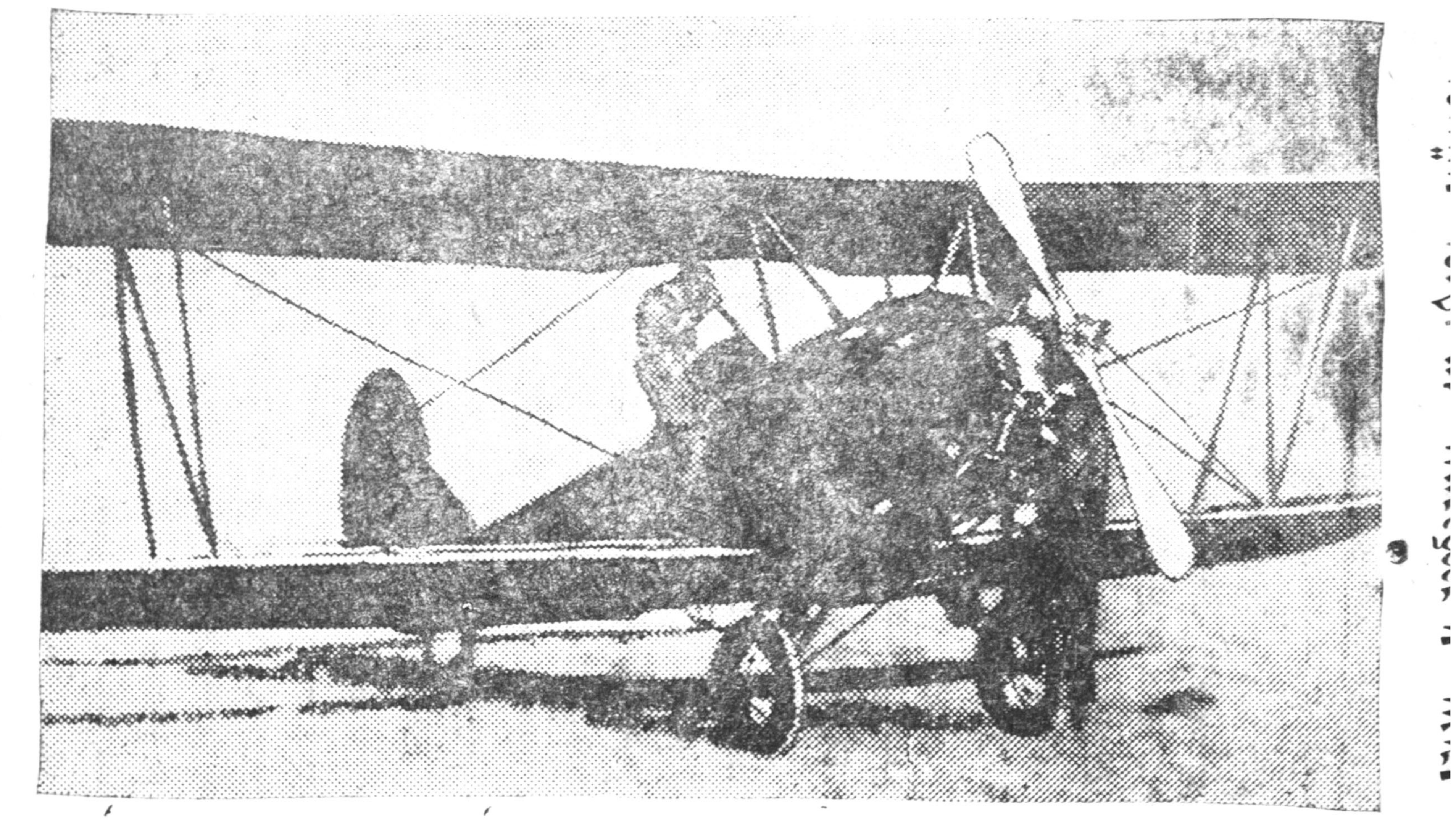
Kojordoki raangiin aarmiin komisaariin ceregiin nere zergetei bolgon batalka:

1. M. P. Ameelin—Ceregiin Kiijeviin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagçiin ulasteriin talaar orologço.
2. L. N. Aronştaam—Durna Zygiin Ulaan tugta tuskai aarmiin komaandalagçiigi ulasteriin talaar orologço.
3. A. S. Byliin—Ceregiin Belorosiin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagçiin ulasteriin talaar orologço.
4. I. Veklimeçeev—Ceregiin Moskvaagiin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagçiin ulasteriin talaar orologço.
5. A. S. Griişin—Baltiiin dalain flootiigi komaandalagçiin ulasteriin talaar orologço.
6. G. I. Gyygin—Kara dalain flootiigi komaandalagçiin ulasteriin talaar orologço.
7. B. M. Ippo—KTUC-giin Ceregiin Ulasteriin akadeemiin naçaalnig.
8. S. N. Kozeevnikov—Ceregiin Kaarikoviin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagçiin ulasteriin talaar orologço.
9. M. M. Laanda—„Ulaan Odon" geze soninii kariuucalgata redaagtor.
10. F. I. Meziis—Ceregiin Voolgo şadariin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagçiin ulasteriin talaar orologço.
11. G. S. Okynioov—Nomokon dalain flootiigi komaandalagçiin ulasteriin talaar orologço.
12. G. A. Osipiaan—KTUC-giin Ulasteriin Ypravleeniiin naçaalnigiin orologço.
13. I. Je. Slaabin—KTUC-giin ceregiin surguulinuudiin Ypravleeniiin naçaalnig.
14. P. A. Smirnoov—Ceregiin Leeningraadiin Ookrugiin ceregyydiigi komaandalagçiin ulasteriin talaar orologço.
15. A. L. Şiifres—KTUC-giin ceregiin—azakuin akadeemiin naçaalnig.

VII

SSSR-iin Deede Syydiin Ceregiin Koleegiin tyryylegçe V. V. Yliriik gegçiigi aarmiin ceregiin jyriistiin nere zergetei bolgon batalka.

SSSR-iin Təbiin Gyicedkeke Komiteediin tyryylegçe M. Kaliinin
SSSR-iin Aradiin Komisaarnariin Soveediin tyryylegçe V. Moolotov
SSSR-iin Təbiin Gyicedkeke Komiteediin sekretaar I. Akyylov
Moskvaa, Kreemli, 1935 onii nojaabri 20.

Leev Tolstoi

1910 onii nojaabriiin 20 do Orosiin aguu jike uran zokioolço L. N. Tolstoi nasanaas nəgçəsən baina. Odoo tere geseer 25 zil gyicebe.

V. I. Leenin bol L. Tolstoin zokioolnuud tukai biçekedee bykii sain taliigini ba dutuu dundiigini ileryylsen baika juma.

Leev Tolstoi bol manai proletaariin uran zokioolço bişe bəgəəd, tariaaçanii yzel surtaliigi barimtalza jabadag zokioolço baisan. Tiigebeç kaanta zasagiin yjede kədəlməriçən ba tariaaçadiin jamar muu baidalda baisaniigi zokioolnuud dotoroo ton ile todoor ba uraar karuuldag baisan. L. Tolstoi ton uran saikanaar ba ton zəbəər bolon ton oilgostoigoor XIX-XX zuunii kojordugaar kakasiin yjiigi karuulza egəsən baina.

Θrgən niite aradiin baidaliigi karuulza, tedenii zygees zasagiingaa urdaas esergyyceke jabadaliin delgereze baisaniigi əəriin gəə zokiool dotor uraar karuulza çadasan baina.

Ene bykii sain talaas karaza L. N. Tolstoigi negen aguu jike zokioolço geze cegnedeg bainabdi.

ULAAN-YDE

Nojaabriiin 29-nii ədər ydeşiin 6 cagta barilgaçadiin klyyb dotor Ulaan-Yde kotiin emegtei zaluuçuudiin konfereenca bolko baina. Ene konfereencada kotiin azayiledberinyydiin ba surguulinuud bolon alban gazarnuudiin erkimiin erkim komsomool ba komsomool bişe emegtei zaluuçuud cuglaraka baina.

* *
*

Moskvaa kotodo 1936 onii fevraali negende Buriaad Mongolçuudiin baidaliigi karuulsan uran saikanii viistevke bolko baina.

Enyynde manai respyyblikiin azayiledberi, kədəə azal ba buriaad zonii urdiin ba odoo yjiin baidal karuulagdaka baina.

Tyynde manai uran zuragçadiin eblel beledkel kiize baina. Ene viistevkede Sampiliin, Merdegeenov, Şaraviin, Oklaadnikov, Paavlov, Budaajev, Aarzekov, Tydyypov busadiin zuraguud baina.

1935 onii dekaab[…] PVBZ deere uran s[…] tevke bolzo, Mosk[…] ka zuraguudaa ilga[…]

* *
*

Manai Buriaad uran zuragçadiin ebl[…] ondo Moskvaa kot[…] byke socialiis indyy[…] tevkede kabaadaka […] beledkel kiize ekilse[…]

* *
*

Manai Buriaad uran zuragçadiin ebl[…] nariingaa mergezeli[…] lyylkiin ba zuragiin şudalka kyseltei ba[…] zuragçanariigi surg[…] tuskai styydi (surgu[…] cagaa neekee baina.

Kariuucalgata redaagtor B. VAANÇAGI[…]

Ulaan-Yde kotiin soveediin preziidiymiin ujalgata […]

Gudamziin kədələəni (jabadaliigi) gurimçuulkiin zorilgoor, Ulaan-Yde kotiin soveediin preziidiym bol niutəgiin gyicedkeke komiteeduud ba soveeduudiin ujalgata togtoomzo gargaka tukai ba ene togtooliigi ebdegçedte administraaciin şugamaar zeme jala açaka tukai zuramiin yndeseer togtookoni:

1. Açaanii ba kəngən avtomobiilnuud bol koto soo jaba kadaa 1 cag soo 25 kilomeetrees tyrgen bişeer jabaka.

2. Ogtiaabriiin talamai deegyyr traansportiin jabaciigi korimzoloko, zygeer talamaitai niilesen gudamzaar jabakiigi zəbşəəkə.

3. Leeninii gudamzaar gancala kəngən avtomobiiliin ba unalgiin traansportiin jabakiigi zəbşəəgdəkə, zygeer ədəriin 17-doki cag kyrter; 17 do cagaas koişo gancala zasagiin geşyydiin kəngən avtomobiilnuudiin ba avtoobysiin jabakiigi zəbşəəkə.

4. Juuma çireke avtomobiiliin ba unalgiin traansportiigi Leeninii gudamzaar oroidoo jabuulkagyi, edener bol 17-doki cagaas koişo Leeninii gudamzatai selgeceldesen gudamzanuudaar jabaka baina.

5. Leeninii gudamzada açaa oruulkaa sanabal, tere gazartaa dətə baisan kazuuteigees oroson gudamzaarani oroko josotoi baina.

6. Leeninii gudamzada traansportiin zogsozo baikiigi korimzologdono.

Kerbee zogsozo baikaa kysebel, kazuutaini dətə baisan gudamzada baika josotoi, zygeer ene gudamziingaa baruun taliin trotayriin kazuugaar zergelen zogsoko josotoi.

Ogtiaabriiin talamai deere traansportiin zogsokiigi gancala korioogiin zyyn koito talaar abal zəbşəəkə.

7. Kəngən izvoozçiguud bol dooro zaagdasan gazarta zogsoko josotoi:

Kiiroviin ba Mongoliin gudamzanuudiin ugluuda;

Leeninii ba Kyibeşeviin gudamzanuudiin ugluuda;

Leeninii ba Ceentrosojuuziin gudamzanuudiin ugluuda.

Leeninii ba Soveediin gudamzanuudiin ugluuda.

8. Açaa çiredeg izvoozçiguud bol gancala Ydiin b[…]re (ciirkiin zyyn tali[…] zogsoko josotoi.

9. Ene togtooliin bolzo baisaniigi kara[…] miliiciin oorganda d[…]

10. Ene togtooliig[…] bol 5 təkərigiin ştr[…] baina; zygeer ştraaf […] ştraaf nekesen miliic[…]gatada tere togtool […]zartaa tələkə baina.

Kerbee ene gaza[…] tələkəə arcasan k[…] miliiciin naçaalnig […]fiigi açaka baina; z[…] ştraaf jike bolgogd[…] bəgəəd, kerç bol 15 […] ketereze bolkogyi.

11. Ene togtool bo[…] tolilogdosonoos koiş[…]zo kycendee oroko […] Ydiin debisker deere[…] kycetei baika baina.

Kotiin soveed[…]
Bu[…]
Soveediin […]
M[…]

Номер выпускал Р. ЦЫДЕНО. Корректировал Б. ДУГАРОВ. Верстал Ц. Ж. БАТУЕВ. Типография из-ва «Б.-М. Правды» и «Унэн» Уполглав[…]